

SPEV

Všeobecná charakteristika spevu

Spev je oddávna najprirodzenejším hudobným prejavom človeka a ľudské hlasové ústrojenstvo sa riadi vysoko vyvinutými koordinovanými centrami nielen hlasu, ale aj reči. Hlas je nástroj veľmi jemný a zložitý. Jeho štruktúra je obdivuhodné dielo prírody a žiadny iný nástroj, iba ľudsky hlas, nachádzajúci sa v ľudskom organizme, znie hudobne a súčasne aj hovorí. Výučba spevu je preto veľmi špecifickým odborom, v ktorom sa zameriava a prihliada v oveľa dôležitejšom meradle na ľudský organizmus, ako v hociktorom inom odbore hudobného zamerania. Pri speve sa musí zohľadňovať človek ako celok, s veľmi individuálnym osobitým prístupom, v meradle poznání všetkých jeho charakterových črt, telesnej stavby, pretože spev predstavuje zložitý a široký odbor umelecko-praktickej a psycho-fyziologickej činnosti. Svojou povahou vyžaduje vedomosti z niekoľkých vedeckých a umeleckých disciplín, poznanie anatomických a fyziologických vlastností hlasotvorných orgánov, ako aj fyzikálne zákonitosti tvorenia tónu.

Meradlom hudobnosti národa je bohatstvo ľudových piesní, je dokladom a základom hudobnej kultúry. Kultúrny spev je umelecké ovládanie ľudského hlasu, ktorý je zo všetkých nástrojov najdokonalejší. Kultivovaný spevácky prejav sa uplatňuje vo vokálnej hudbe všetkých štýlových období a žánrov, v skladbách sólových, komorných i zborových.

Pedagóg predmetu spev má žiaka viesť k vedomému ovládaniu všetkých technických zložiek, s prebudením tvorivej fantázie a zmyslu pre samostatný umelecký prejav. Školenie hlasu trvá dlho, pedagóg postupne vedie žiaka k osvojeniu si všetkých speváckych návykov, aby sa mu spevácky prejav stal prirodzeným vyjadrovacím prostriedkom hudobných predstáv.

HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

Profil absolventa

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

ovláda základné spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní, pri spievaní preukazuje schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu, chápe textový obsah prednesených skladieb, samostatne pracuje s notovým materiálom, orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu, spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku, dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti, dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na ďalšie štúdium.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu, dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov, esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti, spôsobilosti a zručnosti, nadobudnuté počas štúdia, dokáže sa plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia, vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie.

HLASOVÁ VÝCHOVA

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: hlasová výchova je pre deti, ktoré učíme zásadám hlasovej hygieny, správneho držaniu tela pri speve, ako aj vnímaniu rytmu a intonácie, prostredníctvom ľahkých technických cvičení. Ide o žiakov, ktorí absolvovali dva roky prípravného štúdia, kde už začali s pedagógom vnímať hudbu, ako prostriedok na vyjadrovanie prostredníctvom tónov.

Prípravný ročník (PHV), 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 0,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci, 3 žiaci, 2x týždenne, ak to umožňujú počty žiakov)

CIELE: pestovať v žiakoch záujem o hudbu, viesť ich k vnímaniu hudby a rozvíjať muzikalitu; položiť základy k ďalšiemu rozvoju hudobného vnímania. Pestovanie zmyslu pre metroritmiku, postupne zlepšovanie intonačné návyky.

OBSAH: dbať na správne držanie tela pri speve, uvoľňovanie brady pri speve, pokojné nadychovanie sa do hĺbky celých pľúc, ako aj vydychovanie pri speve počas tvorenia tónu.

NOTOVÝ MATERIÁL:

L. Daniel: Pišťalôčka moja

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

Š Kantor: Piesne pre najmenších H.

Repassyová: Spievajte si, spievaj A.

Moyzes: Detské pesničky

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

KOMPETENCIE: Detské a ľudové piesne spievať intonačne čisto, ale aj rytmicky správne. Poznať a správne interpretovať jednoduché technické hlasové cvičenia. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 5 detských ľudových piesní. Vedieť zopakovať jednoduché ukážkové rytmicko-melodické vzory.

1. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,

ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci, 3 žiaci, 2x týždenne, ak to umožňujú počty žiakov); 0,5 – obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1a

CIELE: pestovať v žiakoch záujem o hudbu, vnímanie hudby ako prostriedok k rozvoju muzikalitity a položiť základy k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania. Po štúdiu v PŠ pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne zlepšovať intonačné návyky.

OBSAH: dbať na správne držanie tela pri speve, uvoľňovanie brady pri speve, pokojné nadychovanie sa do hĺbky celých pľúc, ako aj vydychovanie pri speve počas tvorenia tónu. Postupné zmršťovanie brušných svalov ako prostriedok na podporu tónu, jeho pevnosti a intonačnej stability. Mäkké a opreté nasadzovanie tónu. Snaha o kompaktnosť v tvorení vokálov, teda ich jednotnosť - a, e, i, o, u. Prispôbiť technické cvičenia týmto vokálom, farebná jednotnosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

L. Daniel: Pišťalôčka moja
K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
Š Kantor: Piesne pre najmenších H.
Repassyová: Spievajte si, spievaj A.
Moyzes: Detské pesničky
O. Ferenczy: Spievaná abeceda
M. Novák: Dobre je nám
T. Frešo: Stupnica piesní

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

KOMPETENCIE: Detské a ľudové piesne spievať intonačne čisto, ale aj rytmicky správne. Poznať a správne interpretovať jednoduché technické hlasové cvičenia. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 10 detských ľudových piesní. V rámci zborového spevu poznať 2 - 4 komorné zborové piesne. Vedieť zopakovať a rytmicky interpretovať jednoduché ukážkové vzory. Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu c1 - a1 .

VÝSTUPY: 1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru. Žiaci, ktorí sa zúčastnili súťaží, nemusia absolvovať postupovú skúšku.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: predmet hlasová výchova úzko nadväzuje na PHV. Nesporne treba od samých začiatkov pestovať v deťoch hlasovú kultúru prostredníctvom skladieb pre výchovu mladých spevákov. Prostredníctvom dychových cvičení vytvoriť správne dychové danosti adekvátne veku a stupňu vyspelosti žiaka.

2. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN – 1,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci, 3 žiaci, 2x týždenne, ak to umožňujú počty žiakov); obligátny nástroj 0,5

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1a

CIELE: postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, sústavne zlepšovať intonačné návyky.

OBSAH: správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény. Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní
Š. Kantor: Piesne pre najmenších
H. Repassyová: Spievajte si, spievaj
A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

KOMPETENCIE: Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej zložke, intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 10 - 12 detských ľudových piesní. V rámci zborového spevu poznať 3 - 5 komorných piesní. Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu h až h1 .

VÝSTUPY: 1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru. Žiaci, ktorí sa zúčastňujú súťaží, nemusia absolvovať postupovú skúšku.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: predmet hlasová výchova úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Naďalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobné cítenie mladých ľudí.

Podľa UP č. 8 od 3. ročníka sa žiaci z predmetu Hlasová výchova preraďujú na SPEV.

3. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,

ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 komorný spev alebo 1,0 – 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), alebo 0,5 – 1,5 obligátny nástroj (skupinové vyučovanie 2 – 3 žiaci 2x týždenne); 0,5 - obligátny nástroj
UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: pestovať v týchto žiakoch záujem o hudbu, intenzívne zveľaďovať a podporovať ich talent, pracovať na rozšírení dynamickej a agogickej škály prednesu, viesť kantilénu.

OBSAH: pripravovať reberno-bránicové dýchanie, stále dbať na kompaktné a hlboké nadýchnutie do bránice a tým viesť žiaka k úplnému využitiu bránice ako dychového aparátu potrebného na dobré a intonačne čisté spievanie. Uvedomene rozvíjať a zdokonaľovať pamäťové schopnosti.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Demo: Z klenotnice ľudových piesní

I. Pavlovičová – Baková: Spievaj si, vtáčatko. A.

Moyzes: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša I.

Dibák: Ej, háje, háje

P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.

L. Daniel: Píšťalôčka moja

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

H. Repassyová – M. Šimko: Spievajte, si spievajte

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

KOMPETENCIE: Žiak je schopný detské, ľudové, ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore.

Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov. Postupne zapájať staccato a portamento. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 20 - 22 detských ľudových piesní. Pokojne zvládnuť interpretovať piesne v rozsahu c1 – d². Interpretovať jednoduché ukážkové vzory. V rámci zborového spevu, alebo komorného spevu poznať 3 - 6 komorných piesní. v polroku – dve piesne kontrastného charakteru.

Vystúpenie na interných koncertoch, 1x verejné vystúpenie.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 3. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na vytvorenie a upevnenie vzťahu k hudbe, ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu.

Žiaci, ktorí sa zúčastňujú súťaží, nemusia absolvovať postupovú záverečnú skúšku.

4. ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,

ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 komorný spev, alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, aktívnejšie vnímanie dychového aparátu, postupné zapájanie ťažších technických prvkov – rozdiel staccato a legato. Príprava žiaka k absolventskému výkonu v rámci ukončenia prvej časti ISCED 1B, t. j. absolvovania prvých štyroch ročníkov základnej umeleckej školy.

OBSAH: spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie a plynulého spievania kantilény do kompaktného prvku vokálnej techniky, pokračovať vo vyrovnávaní jednotnosti vokálov – a, e, i, o, u. Zapájanie dynamiky nielen do vokálnych cvičení, ale aj do prednesových skladieb. Práca s agogikou, rozdiel medzi accelerandom a ritardandom. Na základe správnych speváckych návykov, ktoré boli žiakovi vštepované počas troch rokov štúdia (uvedené v

cieľoch jednotlivých ročníkov) je žiak v tomto ročníku vedený k upevňovaniu a zautomatizovaniu relevantných návykov: dychovej opory, zdokonaľovaniu reberno-bránicového dýchania, rozširovania a vyrovnávania hlasového rozsahu podľa individuálnych schopností žiaka. V úzkej spolupráci s pedagógom viesť žiaka k rozširovaniu vlastných výrazových schopností. V realizácii hudobnej predstavy zahŕňať nielen primeranú tvorbu tónu, ale aj správny výber tempa, dynamiky a zmysel pre správne hudobné frázovanie.

Žiak štvrtého ročníka by mal ukončiť ISCED 1B a zavŕšiť skúškou:

Skúšobný repertoár: dve skladby/piesne odlišného charakteru (žáner/žánre podľa zamerania žiaka)

OBSAH:

Prirodzene držanie tela pri speve

Dychová opora, reberno-bránicové dýchanie

Hlasový rozsah

Prepojenie hlavovej a hrudnej rezonancie

Plynule spievanie kantilény

Výrazové schopnosti žiaka

Dvojhlasný spev

NOTOVÝ MATERIÁL:

M. Smutná – Vlková : Metodika spevu I.-II.

o. Demo: Z klenotnice ľudových piesní

i. Dibák: Ej háje, háje

O. Francisci: Zbierka ľudových piesní

κ. Lapšanská: Do, re, mi, fa

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní

L. Janáček: Moravské písně

V. F. Bystrý: Slovenské ľudové piesne op.28

P. Cón: Koledy

M. Schneider-Trnavský: Slovenské ľudové piesne 1.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY –

KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY: Žiak je schopný detské, ľudové, ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov. Postupne zapájať ťažšie formy staccata a portamenta, ako aj ľahká forma glissanda

V rámci zborového spevu, alebo komorného spevu poznať 3 - 6 komorných piesní.

kontrastného charakteru. Vystúpenie 1x v polroku Záverečná skúška

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 4. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na vytvorenie a upevnenie vzťahu k hudbe, ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu, prostredníctvom vhodného repertoáru, ale aj návštevou vybraných divadelných a koncertných pódii a ich ponúkaných programov vhodných pre túto vekovú kategóriu.

**1.ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,
ISCED 2 B (5 ročník)**

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov ISCED 1 B, rozšíriť hudobný rozvoj žiaka a upevnenie speváckych návykov ako je: správna funkcia hlasového a dychového aparátu, ako aj zlepšenie speváckej techniky.

OBSAH: Sústavná príprava na orientáciu sa na sólový spev, suverénny sólový prejav žiaka, koncertné vystupovanie, ako aj uvedoméle držanie tela, kultivovaný prejav a vystupovanie na pódii. V tomto období je tiež zdokonaľovať reberno – bránicové dýchanie, čo je predpokladom správneho tvorenia tónu, dychovej opory a tiež intonačného držania a vedenia tónu. V druhom slede sústrediť sa na vyrovnanie hlasového aparátu po celej dĺžke

hlasového diapazónu a jednotlivých jedincov, so zameraním sa najmä na strednú polohu. Vokalizačné cvičenia primerané vekovému stupňu žiaka.

NOTOVÝ MATERIÁL:

M. Smutná – Vlková : Metodika spevu I.-II.

PANOFKA: Metodika spevu

J. Tomášová: 30 ľahkých vokaliz

G.Concone : 50 technických cvičení pre vysoký alebo nízky hlas.

N.Vaccari: Vokalizy

M. Schneider- Trnavský : Zborníky ľudových piesní I.- V

W. Lutoslawski : 20 kolied

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.

Zbierky rôznych ročníkov „ Slávik Slovenska“

V. Novák 25 ľudových piesní

L. Janáček: Moravské písně Detské piesne z jednotlivých melódií k filmom: Shrek, Little Mermaid, Alladin, Pocahontas (vychádzať z daností a hlasových možností jednotlivých žiakov, tomu podriadiť svoj výber)

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY: správne posadený hlas na dostatočnej dychovej opore. Upevnenie stavby hlasu, zdokonalenie legata a príprava na staccato v kompilácii s dychovou oporou, nadväznosť na predchádzajúci rok, ako aj upevnenie glissanda. Opäť zjednocovanie a zvukové zaokrúhľovanie vokálov a, e, i, o, u najmä stieranie rozdielov medzi plochými a guľatými vokálmi. Vedieť čisto a so správnym výrazom a a dychovým nasadením zaspievať minimálne 25 ľudových piesní, ako aj 5 technických cvičení adekvátne vybraných podľa možností žiaka. Pokojne zvládnuť interpretovať piesne v rozsahu a – f2. Zdokonaľovať hudobnú pamäť . Verejné vystúpenie najmenej 1 krát v polroku, ako aj zapájanie sa do hudobného a koncertného diania školy. Žiaci, ktorí sa zúčastňujú súťaží, nemusia absolvovať postupovú skúšku.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: V tomto ročníku kladieme dôraz na zdokonalenie a upevnenie didaktických postupov z ročníkov ISCED 1 B kde sme žiaka pripravovali a technicky zaťažovali ako prípravu na zvládnutie ťažších technických a interpretačných postupov v neskoršom študijnom období, čo teraz v tomto období postupne upevňujeme a ďalej rozvíjame. Taktiež žiaka pripravujeme na stále častejši praktický kontakt s koncertným pódium, ako aj návštevou koncertných a operných podujatí, kde pôsobíme na celkový estetický a umelecký rast a zdokonalenie žiaka ako umeleckej osobnosti.

2. ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B (6 ročník)

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, bezprostredné a vnímanie dychového aparátu, postupné zapájanie ťažších technických

prvkov – rozdiel staccato, legato a portamento. Odľahčovanie hlasu, ako aj používanie stupnicových behov, ktoré vedú k odľahčovaniu hlasu a zlepšovaniu dychovej opory.

OBSAH: Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, spájanie hrudnej a hlavovej rezonancie, ako aj používanie tzv. miešaného registru, čiže navodenie voix mixte prostredníctvom vhodne zvolených vokálnych skladieb a hlasových technických cvičení. Pokračovať vo vyrovnávaní jednotlivých vokálov – a, e, i, o, u. Citlivo narábať a pracovať s dynamikou a zapájať tieto rozdiely do prednesových skladieb.

NOTOVÝ MATERIÁL:

A. Korínska: Piesne pre začínajúcich spevákov

A. Moyzes: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša

V. F. Bystrý- 1000 ľudových piesní

O. Francisci: Zbierka ľudových piesní

P. Cón: Koledy

P. Cón: Vianočné piesne

L. Janáček: Moravské písně

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní

Jednoduché moderné slovenské populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.

Jednoduché moderné české populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.

Jednoduché piesne svetovej literatúry z muzikálov, alebo hudbe k filmu zo svetovej kinematografie.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD -

VÝSTUPY: Žiak je schopný dané vhodne zvolené skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Zčať v technike postupne pri rozospievaní od ľahkých cvičení postupne k prepracovanejším cvičeniam väčšieho rozsahu a s riešením závažnejších technických problémov. Legato, mäkké spájanie tónov. Postupne zapájať ťažšie formy staccata a portamenta, ako aj ľahké forma glissanda a bodkovaného synkopického rytmu. V rámci zborového spevu, alebo komorného spevu poznať 4 - 7 komorných piesní. Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru. Zapájanie sa do rôznych tematických koncertov, nevylučuje sa ani verejné vystúpenia podľa zdatnosti a schopnosti jednotlivých žiakov speváckeho oddelenia. Žiaci, ktorí sa zúčastňujú súťaží, nemusia absolvovať postupovú skúšku.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 2. ročníku II. časti základného štúdia v predmete spev kladieme dôraz na rozvíjanie vzťahu k hudbe a jeho upevnenie, ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu, prostredníctvom vhodného repertoáru, ale aj návštevou vybraných divadelných a koncertných pódí a ich ponúkaných programov vhodných pre túto vekovú kategóriu. Odporúčame počúvať piesne a nahrávky v interpretácii vynikajúcich hudobných telies a súborov, ako aj kvalitných sólových spevákov.

3. ročník, 2. časť , I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B (7. ročník)

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúceho ročníka, možnosť zapájať a pohybovať sa s istotou vo vyšších polohách, ako aj aplikovanie staccata a legata do vyšších speváckych polôh, postupné zapájanie nových ťažších technických prvkov. Odľahčovanie hlasu, ako aj používanie stupnicových behov, v staccate a legate. Ďalšie prehĺbenie hlasového rozsahu.

OBSAH: Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, uvoľňovacie cvičenia pre spodnú čeľusť, naďalej spájanie hrudnej a hlavovej rezonancie, prostredníctvom vhodne zvolených vokálnych skladieb a hlasových technických cvičení. Stavba vokálov na hlasovom strede. Pokračovať vo vyrovnávaní jednotlivých vokálov – a, e, i, o, u. Dôraz na rozvíjanie speváckej kantilény.

NOTOVÝ MATERIÁL:

A. Korínska: Piesne pre začínajúcich spevákov

A. Moyzes: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša

V. F. Bystrý- 1000 ľudových piesní

O. Francisci: Zbierka ľudových piesní

P. Cón: Koledy

P. Cón: Vianočné piesne

L. Janáček: Moravské písně

J. Krčmeryová – Album klasických piesní

E. Destinová : Album klasikov Zbierka ruských romanci

J. Brahms – Album romantických piesní

Book Gold Greatest High School Musical - Book V .

Novák: 25 slovenských ľudových piesní

Jednoduché výstupy z muzikálov , piesne B. Felixa, tanečné melódie z dostupných skladieb na nete zo svetovej alebo česko- slovenskej hudobnej literatúry.

Jednoduché moderné slovenské populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.

Jednoduché moderné české populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.

Jednoduché piesne svetovej literatúry z muzikálov, alebo hudbe k filmu zo svetovej kinematografie.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE: VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY: Žiak je schopný dané vhodne zvolené skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Volíme technicky a rozsahovo náročnejšie skladby. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u, zapájanie chromatiky a jednoduchých melodických ozdôb. Stupnice v zložitejších hlasových cvičeniach. Zčať v technike postupne pri rozospievaní od ľahkých cvičení postupne k prepracovanejším cvičeniam väčšieho rozsahu a s riešením závažnejších technických problémov. Staccato a portamento nasadzovať a uplatňovať vo vyšších polohách, čo precvičuje aj lepšiu prácu s dychom. V rámci zborového spevu alebo komorného spevu poznať 6 - 8 komorných piesní. Verejné vystúpenie minimálne 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru, výstup na triednom koncerte, alebo na tematických koncertoch, prezentácia na verejných podujatiach školy. Podľa zdatností žiaka účasť na vokálnej súťaži, alebo vokálnej prehliadke. Žiaci, ktorí sa zúčastňujú súťaží, nemusia absolvovať postupovú skúšku. Skúšobný repertoár: dve skladby/piesne odlišného charakteru (žánre/žánre podľa zamerania žiaka)

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 3. ročníku II. časti základného štúdia v predmete spev kladieme dôraz na rozvíjanie vzťahu k hudbe a jeho upevnenie , častejšia návšteva hudobných podujatí, nielen divadelných, ale aj komplexne vytvoriť predstavu uceleného hudobného diela – muzikálneho, tanečného, réžijne spracovaného, ako aj herecky dobre zvládnutého. Vhodné zvolenie repertoáru vzhľadom k postupnému fyziologickému dozrievaniu hlasového aparátu – najmä u chlapcov – mutácia. Odporúčame počúvať piesne a nahrávky v interpretácii vynikajúcich hudobných telies a súborov, ako aj kvalitných sólových spevákov, DVD programy z operných, muzikálových, ale aj operetných predstavení

**4. ročník, 2. časť , I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,
ISCED 2 B (8 ročník)**

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúceho ročníka, možnosť zapájať a pohybovať sa s istotou vo vyšších polohách, prehĺbovať a rozšíriť doteraz prebrané učivo, ktoré rozšírime o nácvik a výučbu melodických ozdôb, zlepšenie staccata, ako aj messa di voce.

OBSAH: Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, zdokonalenie reberno-bránicového dýchania, postupne zlepšovať stavbu hlasu, pracovať na uvoľňovaní spodnej čeľuste a celkovej voľnosti tónu. Dbať na zlepšenie artikulácie, tomu prispôbiť technické cvičenia. Zdokonalenie technickej zručnosti.

NOTOVÝ MATERIÁL:

A. Korínska: Piesne pre začínajúcich spevákov

R. Schumann: Detské piesne Umelé piesne rôznych hudobných období- barok, klasicizmus, romantizmus

V. F. Bystrý- 1000 ľudových piesní

F. Kafenda: Piesne

P. Cón: Koledy

P. Cón: Vianočné piesne

L. Janáček: Moravské písně

J. Krčmeryová – Album klasických piesní

E. Destinová : Album klasikov

J. L. Bella- Piesne Zbierka ruských romancí

J. Brahms – Album romantických piesní

Book Gold Greatest High School Musical - Book

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní

Jednoduché výstupy z muzikálov, tanečné melódie z dostupných skladieb na internete zo svetovej alebo česko- slovenskej hudobnej literatúry

Jednoduché moderné slovenské populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.

Jednoduché moderné české populárne piesne z dielne súčasných skladateľov.

Jednoduché piesne svetovej literatúry z muzikálov, alebo hudbe k filmu zo svetovej kinematografie.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY –

KOMPETENCIE:

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY: Žiak je schopný dané vhodne zvolené skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Volíme technicky a rozsahovo náročnejšie skladby. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u, zapájanie chromatiky a jednoduchých melodických ozdôb. Stupnice v zložitejších hlasových cvičeniach. Zatiaľ v technike postupne pri rozospievaní od ľahkých cvičení postupne k prepracovanejším cvičeniam väčšieho rozsahu a s riešením závažnejších technických problémov. Staccato a portamento nasadzovať a uplatňovať vo vyšších polohách, čo precvičuje aj lepšiu prácu s dychom. V rámci zborového spevu, alebo komorného spevu poznať 6 - 8 komorných piesní, alebo spolupráca s komorným zborom. prezentácia na verejných podujatiach školy.

Verejné vystúpenie minimálne 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru, výstup na triednom koncerte, alebo na tematických koncertoch

Absolventská skúška: pieseň spievaná a cappella (nahrávka), dve skladby (piesne) kontrastného charakteru (môžu byť ľudové, umelé, piesne z filmu alebo muzikálov, ako aj zo súčasnej pop literatúry, predvedené naspamäť. Podľa zdatností žiaka účasť na vokálnej súťaži, alebo vokálnej prehliadke.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 4. ročníku II. časti základného štúdia v predmete spev kladieme dôraz na rozvíjanie vzťahu k hudbe a jeho upevnenie, častejšia návšteva hudobných podujatí, nielen divadelných, ale aj komplexne vytvoriť predstavu uceleného hudobného diela – muzikálneho, tanečného, režijne spracovaného, ako aj herecky dobre zvládnutého. Vhodné zvolenie repertoáru vzhľadom k postupnému fyziologickému dozrievaniu hlasového aparátu – najmä u chlapcov – mutácia. Odporúčame počúvať piesne a nahrávky v interpretácii vynikajúcich hudobných telies a súborov, ako aj kvalitných sólových spevákov, DVD programy z operných, muzikálových, ale aj operetných predstavení.

KOMORNÝ SPEV

CHARAKTERISTIKA PREDMETU: Komorný spev je predmet priradený k štúdiu spevu spolu s komorným zborom na základných umeleckých školách od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia. Komorný spev pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradený do učebných plánov štúdia pre dospelých. Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych zborových telesách, ako aj časom profesionálnych telesách. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou). Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá muzikálna vyspelosť.

CIEĽ vyučovania komorného spevu

je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretovanie diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam. Hodinová dotácia: podľa učebných plánov pre jednotlivé nástroje a podľa možností školy.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD: žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne kompetencie v komornom speve, x demonštrujú správny postoj speváka- interpreta, kontrolujú pohybové činnosti počas interpretácie, x flexibilne reagujú na spolu účinkujúceho komorného speváka x udržiavajú adekvátne tempo a dynamiku x dokáže sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby, x aplikujú hudobno-výrazové prostriedky podľa notového zápisu, x aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, x uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, x vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódiu, x demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach, interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár

OBSAHOVÝ ŠTANDARD: Spoločný zvukový a umelecký prejav. Vedenie dynamickej línie v hlasoch. Flexibilná orientácia v notovom zápise. Spoločné rytmické a výrazové cítenie. Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe. Repetícia, prima volta, sekunda volta. Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie. Rozoznávanie melodickej línie, línia vedúceho hlasu a sprievodného hlasu.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

VÝKONOVÝ ŠTANDARD: Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia pokračujú v nadobudnutých znalostiach prvej časti štúdia, artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb, aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia v notovom zápise (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky,

OBSAHOVÝ ŠTANDARD: Melodický a rytmický kontrast. Melodické ozdoby. Štúdium jednotlivého partu po hlasoch, neskôr kombinovaním. Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. Hudobno-výrazove prostriedky. Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. Tvorba tónu. Rozvíjanie schopnosti plynuť a

zároveň s počúvaním ďalších hlasov dokážu sa doladiť a intonačne sa prispôbiť svojmu spoluúčinkujúcemu.

ZBOROVÝ SPEV,

Prípravný zborový spev

Učebný plán č. 9, I. stupeň základného štúdia, ISCED I

Prípravný zbor: 1. ročník a druhý ročník, prvej časti

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1 hod, 1x týždenne

CHARAKTERISTIKA PREDMETU: **Prípravný zborový spev** je veľmi dôležitou súčasťou vyučovania, popri hlavnom predmete. Umožňuje žiakom hlbšie prežívanie hudobného diela, prehĺbuje a rozvíja v žiakovi hudobný talent, umelecké cítenie, rozvíja zmysel pre spoluprácu, žiaci nadobúdajú intonačné, rytmické zručnosti, rozvíjajú hlasovú kultúru, prejavujú disciplínu, naučia sa sústrediť a ľahšie sa zdokonaľujú vo svojom hlavnom odbore, kde vďaka týmto nadobudnutým a získaným znalostiam sa im rozvíja pamäť, ako aj celková osobnosť žiaka. Zároveň sa učia socializačnému procesu.

Zborový spev je jednou z foriem skupinového vyučovania spevu na základných umeleckých školách **od 3.ročníka 1.stupňa základného štúdia**. Počet hodín: 2 hod 1x týždenne. Je zároveň prípravou na ďalšie rozvíjanie spevu v komornom zoskupení vo vyšších ročníkoch. Pomáha rozvíjať umeleckú, odbornú, emocionálnu a sociálnu stránku žiaka. **Hodinová dotácia: aj podľa učebných plánov a podľa možností školy.**

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD: Štúdium zborového spevu vedie žiakov k rozvíjaniu speváckych schopností, vzájomných vzťahov, komunikácii medzi žiakmi a napomáha spoločnému smerovaniu v interpretácii hudobného diela. Pomáha žiakom zvládať stres, trému, strach z vystupovania. Zároveň dodáva žiakom sebavedomie.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD: Aplikovať doposiaľ získané individuálne vedomosti a zručnosti žiaka v speve, správny spevácky postoj, dýchanie, tvorenie tónu, vokalizácia, artikulácia, rozvoj hudobného sluchu, intonácie a rytmu počas interpretácie, flexibilita zborového speváka, schopnosť spolupracovať s inými hudobnými telesami, možnosť spoznávať a interpretovať piesne iných hudobných období a žánrov, rešpektovať a dodržiavať notový zápis, zodpovedne interpretovať danú pieseň, suverénne zastať svoje miesto na pódiu.

Štúdium zborového spevu trvá 4 roky primárneho umeleckého vzdelávania a 4 roky nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania.

SPEV

1. ročník II. stupňa základnej umeleckej školy

Počet hodín týždenne 1,5 hodiny

Učebný plán č. 22

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- Zvládnú so správnym výrazom a sprievodom klavíra, alebo CD interpretáciu 2 vokalizácií a 8 piesní
- Aplikujú do interpretácie piesní správne používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a rezonancie
- Preukážu širšie technické možnosti svojho hlasového prejavu
- Preukážu schopnosť správneho aplikovania speváckej techniky v prednese piesní
- Dodržiavajú zásady hlasovej hygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste

- Preukázu orientáciu v kultúrnom a najmä v hudobnom živote so zreteľom na spev a jeho funkciu v rôznych štýloch a žánroch.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- 2 vokalizy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu
- Dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory, rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu
- Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mixte, messa di voce)
- Neustále zdokonaľovanie speváckej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čeľusť)
- Oboznamovanie sa so základnými pojmami fyziológie hlasu.

2. ročník II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

Počet hodín týždenne 1,5 hodiny

Učebný plán č. 22

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- Zvládnu so správnym výrazom a sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru,
- Preukázu základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky
- Preukázu schopnosť samostatnej prípravy
- Demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom, alebo verejnom koncerte.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- Vokalizy, piesne (môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne).
- Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory).
- Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy.
- Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedenie si prechodných tónov.
- Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní.
- Príprava na triedne, interné a verejné koncerty

Notový materiál

- x Mikuláš Schneider Trnavský – Slovenské národné piesne 1. – 5. zväzok
- x Moyzes – 12 ľudových piesní zo Šariša
- x Peter Cón – Slovenské ľudové piesne 1. – 3. zväzok
- x Koledy
- x V. F. Bystrý – 1000 slovenských piesní
- x Leoš Janáček – ľudové písne a balady
- x Korinská – Piesne pre výchovu spevákov
- x J. L. Bella – Piesne
- x F. Kafenda – štyri piesne
- x R. Schumann – Detské piesne ,
- x J. Krčméryová – Piesne piatich storočí ,
- x D. Kardoš – piesne o láske

Hudobno – pedagogické materiály .

- x M. Smutná – Vlková - Metodika spevu 1, 2
- x P. Lochmann – Chyby hlasové techniky a jejích náprava
- x PANOFKA – Abeceda spevu
- x Holecková – 500 peveckých cvičení

3. ročník II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

Počet hodín týždenne 1,5 hod

Učebný plán č. 22

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- Zvládnu so správnym výrazom a sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru,
- Dychové cvičenia, tvorenie a posadenie tónu do rezonancie
- Preukážu základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky
- Základy uvedené v predchádzajúcich bodoch sa cvičia na ľahších a kratších technických postupoch
- Preukážu schopnosť samostatnej prípravy
- Dôsledný výcvik legata
- Demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom, alebo verejnom koncerte.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- Solfeggi, vokalizy, piesne (môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne).
- Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory)
- Tvorenie vokálov v strednej hlasovej polohe
- Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy.
- Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov, príprava messa di voce
- Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní.
- Príprava na triedne, interné a verejné koncerty

4. ročník II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

Počet hodín týždenne 1,5 hod

Učebný plán č. 22

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- Štúdium je zamerané na prípravu absolventského výkonu
- Zvládnu so správnym výrazom a sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru,
- Preukážu základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky
- Preukážu schopnosť samostatnej prípravy
- Demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom, alebo verejnom koncerte
- Všetky postupy podľa individuálnych schopností každého žiaka

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- Vokalizy, piesne (môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne), populárne piesne s používaním karaoke.
- Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory).
- Primerane k technickému stupni vývoja voliť zložitejšie cvičenia v dur a mol
- Stupnice v zložitejších hlasových cvičeniach
- Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy.
- Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov.
- Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní s prihliadnutím na hudobno-výrazovú stránku
- Príprava na triedne, interné a verejné koncerty
- Absolventská skúška, koncert. Skúšobný repertoár: 1 skladba spievaná a cappella (nahrávka), dve skladby/piesne odlišného charakteru (žáner/žánre podľa zamerania žiaka)

Notový materiál

- x Mikuláš Schneider Trnavský – Slovenské národné piesne 1. – 5. zväzok
- x Moyzes – 12 ľudových piesní zo Šariša
- x Peter Cón – Slovenské ľudové piesne 1. – 3. zväzok
- x Koledy
- x V. F. Bystrý – 1000 slovenských piesní
- x Leoš Janáček – ľudové písne a balady
- x Korinská – Piesne pre výchovu spevákov
- x J. L. Bella – Piesne
- x F. Kafenda – štyri piesne
- x R. Schumann – Detské piesne ,
- x J. Krčméryová – Piesne piatich storočí ,
- x D. Kardoš – piesne o láske
- x populárne piesne (zdroj - internet)

Hudobno – pedagogické materiály .

- x M. Smutná – Vlková - Metodika spevu 1, 2
- x P. Lochmann – Chyby hlasové techniky a jejich náprava
- x PANOFKA – Abeceda spevu
- x Holecková – 500 pěveckých cvičení